

ระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ว่าด้วยการตรวจสอบสถานประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑
พ.ศ. ๒๕๕๖

เพื่อให้การปฏิบัติการตามหน้าที่ของพนักงานตรวจแรงงานในการตรวจสอบสถานประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการตรวจสอบสถานประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“พนักงานตรวจแรงงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า หน่วยงานแต่ละแห่งของนายจ้างที่มีลูกจ้างทำงานอยู่ในหน่วยงานและหมายความรวมถึงสำนักงานของนายจ้างและสถานที่ทำงานของลูกจ้าง

“การตรวจสอบสถานประกอบกิจการ” หมายความว่า การที่พนักงานตรวจแรงงานเข้าไปในสถานประกอบกิจการ เพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของลูกจ้างและสภาพการจ้าง สอบถามข้อเท็จจริง ถ่ายภาพ ถ่ายสำเนาเอกสารที่เกี่ยวกับการจ้าง การจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด และทะเบียนลูกจ้าง เก็บตัวอย่าง วัสดุหรือผลิตภัณฑ์เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และกระทำการอย่างอื่นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในอันที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๕ ภายใต้บังคับข้อ ๔ ให้พนักงานตรวจแรงงานซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานและสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ซึ่งปฏิบัติงาน ณ กรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดอื่น ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ในความรับผิดชอบ กรณีการตรวจสอบสถานประกอบกิจการแล้วพบว่านายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้มีคำสั่งเป็นหนังสือตามมาตรา ๑๓๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้นายจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและติดตามผลตามคำสั่งดังกล่าว

ข้อ ๖ ให้พนักงานตรวจแรงงานซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดส่วนราชการอื่นนอกจากข้อ ๕ ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบกิจการในลักษณะเป็นการตรวจทั่วไปตามคู่มือการตรวจสอบสถานประกอบกิจการของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เพื่อให้คำแนะนำแก่นายจ้างหรือลูกจ้างในการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยให้จัดทำแผนการตรวจในรอบหนึ่งเดือนประสานงานกับพนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๕ เป็นการล่วงหน้า เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในการตรวจ

เมื่อได้ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบกิจการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานตรวจแรงงานดังกล่าวประสานงานกับพนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๕ เพื่อแจ้งผลการดำเนินการหรือร่วมดำเนินการในขั้นตอนต่อไปในกรณีที่นายจ้างยังปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อ ๗ ในกรณีที่มิมีคำร้องหรือความปรากฏแก่พนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๕ ว่า นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ให้พนักงานตรวจแรงงานนั้นดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยด่วน หากพบว่า นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ให้มีคำสั่งเป็นหนังสือให้นายจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและติดตามผลตามคำสั่งนั้นต่อไป เว้นแต่เป็นความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ ๙ ให้ดำเนินคดีทางพนักงานสอบสวนโดยไม่ต้องมีคำสั่ง

ถ้ามีคำร้องหรือความปรากฏแก่พนักงานตรวจแรงงานในสังกัดส่วนราชการอื่นให้ประสานงานกับพนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๕ โดยด่วน เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ พนักงานตรวจแรงงานนั้นจะร่วมดำเนินการด้วยก็ได้

กรณีตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิการได้รับเงินตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และลูกจ้างประสงค์ให้พนักงานตรวจแรงงานดำเนินการตามหมวด ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้พนักงานตรวจแรงงานแจ้งให้ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างกรณีลูกจ้างถึงแก่ความตาย แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานเมื่อพนักงานตรวจแรงงานผู้รับผิดชอบได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการรับคำร้องและการพิจารณาคำร้องของพนักงานตรวจแรงงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๘ ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่งตามข้อ ๕ หรือ ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง ให้แจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งให้นายจ้างทราบไว้ท้ายคำสั่งเพื่อให้นายจ้างที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง อุทธรณ์ต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่ง

กรณีมีการอุทธรณ์คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้นำระเบียบหรือแนวปฏิบัติกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการรับและการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ กรณีพนักงานตรวจแรงงานดำเนินการตรวจแรงงานตามข้อ ๕ หรือ ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง แล้วปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ดำเนินคดีทางพนักงานสอบสวนโดยเร็ว โดยไม่ต้องมีคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติ

(๑) ความผิดที่มีพฤติการณ์พิเศษ หรือเกิดผลกระทบต่อลูกจ้างจำนวนมาก

(๒) ความผิดเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กโดยมีการทารุณ หน่วงเหนี่ยว กักขัง การบังคับใช้แรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์หรือมีการกระทำความผิดอาญาฐานอื่นรวมอยู่ด้วย

(๓) ความผิดตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๙ และ มาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

(๔) ความผิดตามมาตรา ๑๓๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

(๕) ความผิดตามมาตรา ๑๕๐ หรือมาตรา ๑๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ เฉพาะความผิดที่กระทำต่อพนักงานตรวจแรงงาน

(๖) ความผิดตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙/๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย

การดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและความปลอดภัยในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่นายจ้างได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๕ ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือได้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างให้เป็นอันระงับไป กรณีที่นายจ้างไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งให้ถูกต้องภายในระยะที่กำหนด ให้พนักงานตรวจแรงงานใช้มาตรการบังคับตามคำสั่งด้วยการดำเนินคดีอาญาต่อไปโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และความปลอดภัยในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๑ การตรวจสถานประกอบกิจการ การออกคำสั่งพนักงานตรวจแรงงาน การดำเนินคดีอาญา รวมทั้งการติดตามผลการดำเนินการดังกล่าว ให้พนักงานตรวจแรงงานหรือนิติกร รายงานในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทุกครั้ง

ข้อ ๑๒ การตรวจแรงงานของพนักงานตรวจแรงงานที่ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงแรงงานว่าด้วยการตรวจสถานประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๓ ให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖.

โชคชัย ศรีทอง

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน